

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 16.06.2021
Sayı: 593

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bir yılı aşan koronavirüs salgını kaynaklı kısıtlamalar, ardından gelen 17 günlük tam kapanma ve sonrasında açıklanan kademeli normalleşme tedbirleri, şehirlerarası yolcu taşıyan firmaları da olumsuz etkilemiştir. Tam kapanmanın bitimine müteakiben İçişleri Bakanlığının 81 il valiliğine gönderdiği "Kademeli Normalleşme Tedbirleri" konulu genelgeye ile şehirlerarası seyahatlerin yüzde 50 yolcu kapasitesiyle yapılacağı duyurusu, biletlerini tam kapasiteyle satan firma yetkililerini zor durumda bırakmıştır. Kademeli normalleşme tedbirleri kapsamında otobüslerin yolcu taşıma kapasitesinin yarıya düşürülmesi bilet fiyatlarını da olumsuz etkilemiştir.

Şehirlerarası otobüs firmalarının ve araç sahiplerinin yaşadıkları sorunların tümüyle incelenip çözümler üretilmesi, sektörün pandemi şartlarından en az şekilde etkilenmesi, kısıtlama ve kapanma dönemlerinden olumsuz etkilenen bu firmalara destek ödemeleri yapılabilmesi, sektör çalışanlarının korunması, şehirlerarası yolculuk yapacak olan vatandaşlarımıza kolaylık sağlanması ve kamuoyunun şehirlerarası otobüs firmalarına olan güveninin yeniden tesis edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. 07.06.2021

D. Müsavat DERVİŞOĞLU
İzmir Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Geçtiğimiz günlerde uygulanan 17 günlük tam kapanma ve ardından açıklanan kademeli normalleşme tedbirleri, birçok sektörü olduğu gibi şehirlerarası yolcu taşıyan firmaları da olumsuz etkilemiştir. İçişleri Bakanlığının 81 il valiliğine gönderdiği "Kademeli Normalleşme Tedbirleri" konulu genelgeye ile şehirlerarası seyahatlerde yolcu kapasitesi azaltılmıştır. İçişleri Bakanlığı'nın genelgesinin 'Toplu Taşıma Tedbirleri'ni düzenleyen yedinci maddesinin birinci fıkrasına göre: "Şehirlerarası faaliyet gösteren toplu taşıma araçları (uçak hariç); araç ruhsatında belirtilen yolcu taşıma kapasitesinin %50'si oranında yolcu kabul edebilecek olup, araç içindeki yolcuların oturma şekli yolcuların birbirleriyle temasını engelleyecek (1 koltuk dolu 1 koltuk boş) şekilde olacaktır." Tam kapanmanın bitmesinin ardından, genelge yayınlanmadan önce biletleri tam kapasiteye göre satan firma yetkilileri yolculara biletleri iade etmiş bunun yanı sıra bilet fiyatlarını da arttırmak zorunda kalmıştır. Bir yılı aşan kısıtlamaların ardından, 17 günlük kapanmadan da ekonomik bunalımla çıkan şehirlerarası otobüs firmaları bu dönemde hem yoğun taleple baş etmeye çalışmış hem de fiyat artışı nedeniyle müşterileri ile sorun yaşamışlardır.

Otobüs firmalarının krizi fırsata çevirmesinin önüne geçmek için bilet fiyatlarını kontrol altında tutmak isteyen TOFED (Türkiye Otobüsçüler Federasyonu) kontrolsüz fiyat artışı yapılmaması amacıyla ilgili bakanlığa başvurup standart %50 zam talep etmiş ancak TOFED'in girişimi de sonuçsuz kalmış, pandemi sürecinde zor günler geçiren firmalar bu duruma uymamışlardır. Örneğin; İstanbul-Çanakkale 70 TL'den 140 TL'ye, İzmir-Çanakkale 95 TL'den 180 TL'ye yükselmiştir. Yine Ankara'dan İstanbul'a sabah 90 TL'ye giden yolcuların, aynı gün akşam 110 TL'ye bilet bulabildikleri görülmüştür. Firmaların sefer fiyatlarındaki tutarsızlık kamuoyunda şaşkınlık ve güvensizlik yaratmıştır.

Nitekim bilet fiyatlarındaki artış, yolcuları uçak seferlerine yönlendirdiğinden şehirlerarası otobüs sektörü durma noktasına gelmiştir. Örneğin İstanbul-Gaziantep otobüs bileti fiyatı 200 TL iken, uçak bileti fiyatı 239 TL, Ankara-İzmir otobüs bileti fiyatı 170 TL iken, uçak bileti fiyatı 208 TL, İstanbul-Iğdır Otobüs bileti fiyatı 250 TL iken uçak bileti fiyatı 290 TL'dir. Hal böyleyken özellikle uzun saatler yolculuk yapmak zorunda olan vatandaşlarımız, uçak ve otobüs bileti fiyatı arasındaki makasın kapanması ve yolculuk süresinin kısalması nedeniyle uçak yolculuğunu tercih etmektedir. Vatandaşlarımızın uçak yolculuğu tercihi de otobüs firmaları ve otobüs sahiplerini zor durumda bırakmıştır.

Tüm bu gerekçeler göz önünde bulundurulduğunda; şehirlerarası otobüs firmalarının ve araç sahiplerinin yaşadıkları sorunların tümüyle incelenip çözümler üretilmesi, sektörün pandemi şartlarından en az şekilde etkilenmesi, kısıtlama ve kapanma dönemlerinden olumsuz etkilenen bu firmalara destek ödemeleri yapılabilmesi, sektör çalışanlarının korunması, şehirlerarası yolculuk yapacak olan vatandaşlarımıza kolaylık sağlanması ve kamuoyunun şehirlerarası otobüs firmalarına olan güveninin yeniden tesis edilmesi amacıyla meclis araştırma komisyonu kurulması gerekliliği yadsınamaz bir gerçektir.